

Vak	Nederlands
Leerjaar	4
Cohort	2024-2026
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Examen-eenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Onschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Spreekvaardigheid	Ij4-1	NE/K/5 Spreek- en gespreksvaardigheid (moet op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Spreken en gesprekken. Je kan: - betrouwbare informatie verzamelen; - een informerende presentatie maken; - sprekerstypen herkennen; - herkennen of spreek- en gespreksvaardigheid belangrijk is in een beroep; - zelfstandig presenteren; - hulpmiddelen bij een presentatie gebruiken; - een spreekplan maken; - contact met het publiek maken.	MT	15 min.	1	Cijfer	Nee
02	Kijk- en luistervaardigheid	Ij4-1	NE/K/4 Luister- en kijkvaardigheid (moet op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Kijken en luisteren. Je kan: - kritisch kijken en luisteren; - aantekeningen maken; - non-verbale communicatie herkennen; - kijk- en luisterstrategieën gebruiken; - een kijk- en luistertoets voorbereiden; - het onderdeel tekstbegrip in een kijk- en luistertoets voldoende begrijpen; - meerkeuzevragen in een kijk- en luistertoets goed beantwoorden; - het onderdeel fictie in een kijk- en luistertoets voldoende begrijpen; - het onderdeel kritisch kijken en luisteren in een kijk- en luistertoets voldoende begrijpen.	ST	135 min.*1	1	Cijfer	ja
03	Leesvaardigheid	Ij4-2	NE/K/6 Leesvaardigheid (mag op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Lezen. Je kan: - benoemen waarom leesvaardigheid belangrijk is; - open vragen en meerkeuzevragen beantwoorden; - leesstrategieën toepassen; - de functies van de inleiding en het slot herkennen; - een tussenkop boven een tekstdeel kiezen; - de hoofdgedachte van een tekst bepalen; - tekstverbanden en signaalwoorden herkennen; - het tekstdoel bepalen; - hoofd- en bijzaken herkennen; - onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken; - hoofdzaken ordenen; - benoemen wat de functie van beeld in een advertentie is; - de doelgroep van een advertentie bepalen; - het tekstdoel van een advertentie bepalen; - het verschil tussen commerciële en ideële reclame benoemen; - zoekend lezen.	ST	90 min.	1	Cijfer	Ja
04	Schrijfvaardigheid	Ij4-3	NE/K/7 Schrijfvaardigheid (mag op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Schrijven. Je kan: - een zakelijke brief schrijven; - een zakelijke e-mail schrijven; - de conventies van een zakelijke brief en e-mail toepassen; - een artikel schrijven; - de conventies van een artikel toepassen; - gebruikmaken van bronnen; - een verslag schrijven; - een tekst indelen in een inleiding, kern en slot; - signaalwoorden en -zinnen gebruiken; - een onderzoeksverslag schrijven; - een formulier invullen.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja

05	Fictie	Ij4-3	NE/K/8 Fictie (moet op SE) NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie.	De kandidaat kan: - verschillende soorten fictiewerken herkennen - de situatie en het denken en handelen van de personages in het fictiewerk beschrijven - de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten - kenmerken van fictie in het fictiewerk aanwijzen - relevante achtergrondinformatie verzamelen en selecteren - een persoonlijke (schriftelijke) reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
opmerking	<p>Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 7 werkdagen van tevoren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets.</p> <p>* ¹ Afhankelijk van de leverancier van de toetsen in Woots.</p> <p>03 & 04 zijn herkansbaar als schriftelijke toets, hiervoor wordt een b-versie ingezet.</p> <p>03 & 04 het schoolexamen kan worden afgenomen op papier of in Woots.</p> <p>PTA-onderdeel 05 dient met een V(oldoende) of G(oed) afgesloten te worden. Tevens telt deze niet mee voor de berekening van het gemiddelde.</p> <p>De volgende eindterm komt terug in het PTA LOB: NE/K/1 Oriëntatie op leren en werken.</p> <p>De volgende eindtermen komen terug in het PTA Profielwerkstuk: NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie. NE/V/3 Vaardigheden in samenhang.</p> <p>De volgende eindtermen komen terug in alle schoolexamens: NE/K/2 Basisvaardigheden NE/K/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands</p>								
eindcijfer	Berekening eindcijfer Nederlands: (01 + 02 + 03 + 04) : 4 = eindcijfer (afgerond op 1 decimaal)								
methode	Eigen methode / Nieuw Nederlands / Talent. Afhankelijk van de gebruikte methode op de vestiging, geeft de docent aan welke pagina's er precies bestudeerd moeten worden voor de verschillende PTA-onderdelen.								

Vak	Engels
Leerjaar	4
Cohort	2024-2026
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Examineenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen Stepping Stones 7e editie	Omschrijving lesstof: (Wat ga je hiervoor doen) Alright	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkenbaar
01	Writing Matters	Ij4-1	MVT/K/7 Schrijfvaardigheid (moet op SE) MVT/K/2 Basisvaardigheden (moet op SE)	De leerling kan: •(persoonlijke) gegevens verstrekken. •een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen. •een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen. •op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken. Lesstof: Schrijven Blz. 127 t/m 130.	De leerling kan: •(persoonlijke) gegevens verstrekken. •een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen. •een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen. •op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken. Lesstof: Module Writing waarin de diverse schrijfdoelen worden behandeld met bijbehorende oefenopgaven ter voorbereiding op het PTA (blz. 131 t/m 200).	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
02	Watching and Listening	Ij4-2	MVT/K/5 Luister en kijkvaardigheid. (mag op SE) MVT/K/2 Basisvaardigheden. (moet op SE)	De leerling kan: •aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte. •de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven. De leerling kan •de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven. De kandidaat kan •anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek. Kijk- en luistertoets; Kijk-en luistertoets Cito niveau GT met officiële normering. Blz. 126 van tekstboek	De leerling kan: •aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte. •de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven. De leerling kan •de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven. •anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek. Kijk- en luistertoets; Kijk-en luistertoets Cito niveau GT met officiële normering. Lesstof: elk hoofdstuk bevat een kijk- en luisteropdracht ter voorbereiding op kijk- en luistertoetsen. Het gebruik van de software is ondersteunend voor kijk- en luistervaardigheid.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
03	Speaking Matters	Ij4-3	MVT/K/6 Gespreksvaardigheid. (moet op SE) MVT/V/4 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie. (moet op SE) MVT/K/1 Oriënteren op werken en leren. (moet op SE) MVT/K/2 Basisvaardigheden. (moet op SE)	De leerling kan: •naar een mening/oordeel vragen en een mening/oordeel geven. •uitdrukking geven aan en vragen naar (persoonlijke) gevoelens. •een persoon, object of gebeurtenis, ook uit het verleden en in de toekomst, beschrijven. Gespreksvaardigheid Taaldorp: diverse situaties. Blz 126+127 van tekstboek.	De leerling kan: •naar een mening/oordeel vragen en een mening/oordeel geven. •uitdrukking geven aan en vragen naar (persoonlijke) gevoelens. •een persoon, object of gebeurtenis, ook uit het verleden en in de toekomst, beschrijven. Gespreksvaardigheid Taaldorp: diverse situaties.Eigen materiaal.	MT	30 min.	1	Cijfer	Nee*

04	Reading Matters	Ij4-3	MVT/V/1 Leesvaardigheid. (mag op SE) MVT/K/2 Basisvaardigheden. (moet op SE)	De leerling kan: •de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven •de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven •gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken verbanden tussen delen van een tekst aangeven. Lezen korte en lange teksten op B1 niveau. Blz. 124 t/m 126	De leerling kan: •de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven •de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven •gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken verbanden tussen delen van een tekst aangeven. Lezen korte en lange teksten op B1 niveau. Lesstof: elk hoofdstuk bevat een leestekst met een leesstrategie en bijbehorende oefenopgaven ter voorbereiding op de leestoets. Het gebruik van de software is onderdeel van de voorbereiding. Lesstof Reading: Module Reading waarin de diverse tekstsoorten worden behandeld met bijbehorende oefenopgaven ter voorbereiding op het PTA. Het gebruik van de bijbehorende software is onderdeel van de voorbereiding (blz. 201 t/m 279).	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 7 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. Herkansingen van schrijfvaardigheid en leesvaardigheid zijn schriftelijk. *Het is voor de leerling verplicht deze toets te maken of te herkansen (bij een geconstateerde onregelmatigheid) MVT/K/3 komt bij alle toetseenheden terug.									
eindcijfer	Berekening eindcijfer Engels: (01 + 02 + 03 + 04) : 4 = eindcijfer (afgerond op 1 decimaal)									
methode	Stepping Stones 7e editie of Tracks									

Vak	Wiskunde
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2024-2026
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Examineenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Onschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen Moderne wiskunde 13de editie	Onschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen Getal en Ruimte 13de editie	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
1	Portfolio	Ij 3 1 t/m 4	WI/K/2 Basisvaardigheden (moet op SE) WI/K/7 Informatieverwerking, statistiek (moet op SE) WI/K/8 Geïntegreerde wiskundige activiteiten (moet op SE) WV/V/2 Verrijksopdrachten (moet op SE) WV/V/3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie (moet op SE)	Bestudeer hoofdstuk 6 en 12 uit flexboek A en B. Je ontvangt een grote opdracht Statistiek waarin je de verschillende vormen van statistische weergaven gaat verwerken. Je kan... - een lijndiagram maken, - een staafdiagram maken, - een cirkeldiagram maken, - rekenen met centrummaten, - een steelbladdiagram maken, - een turftabel maken, - een frequentietabel maken, - een beelddiagram maken, - een graaf lezen en maken.	Bestudeer hoofdstuk 4 van boek deel 1. Je ontvangt een grote opdracht Statistiek waarin je de verschillende vormen van statistische weergaven gaat verwerken. Je kan... - een lijndiagram maken, - een staafdiagram maken, - een cirkeldiagram maken, - rekenen met centrummaten, - een steelbladdiagram maken, - een turftabel maken, - een frequentietabel maken, - een beelddiagram maken, - een graaf lezen en maken.	HO	300 min.	0	O/V/G	Nee
2	Verbanden	Ij 4	WI/K/4 Algebraïsche verbanden (mag op SE)	Bestudeer hoofdstuk 1, 2, 3 uit flexboek A en B. Je kan: - rekenen met een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - lineaire formules maken bij een tabel, grafiek en verhaal, - grafiek maken bij een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - horizontale en verticale grafiek tekenen, - inkleppen met een formule, - snijpunt vinden met inkleppen met een dubbele tabel, - snijpunt vinden met de balansmethode, - het minimum en maximum, de periode, evenwichtsstand, amplitude en frequentie bepalen bij een periodiek verband, - periodiek verband doortekenen, - een som- en verschilformule maken, - een som- en verschilgrafiek tekenen, - x-coördinaat snijpunt bepalen, - een exponentiële formule maken bij een tabel, - een exponentiële formule maken via het groeipercentage, - rekenen met een exponentiële formule, - inkleppen met een exponentiële formule, - de verdubbelings- en halveringstijd berekenen bij een exponentiële formule.	Bestudeer hoofdstuk 3 uit boek A en H6 uit boek B. Je kan: - rekenen met een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - lineaire formules maken bij een tabel, grafiek en verhaal, - grafiek maken bij een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - horizontale en verticale grafiek tekenen, - inkleppen met een formule, - snijpunt vinden met inkleppen met een dubbele tabel, - snijpunt vinden met de balansmethode, - het minimum en maximum, de periode, evenwichtsstand, amplitude en frequentie bepalen bij een periodiek verband, - periodiek verband doortekenen, - een som- en verschilformule maken, - een som- en verschilgrafiek tekenen, - x-coördinaat snijpunt bepalen, - een exponentiële formule maken bij een tabel, - een exponentiële formule maken via het groeipercentage, - rekenen met een exponentiële formule, - inkleppen met een exponentiële formule, - de verdubbelings- en halveringstijd berekenen bij een exponentiële formule.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
3	Vlakke meetkunde	Ij 4	WI/K/3 Leervaardigheden in het vak wiskunde (moet op SE) WI/K/6 Meetkunde (mag op SE)	Bestudeer hoofdstuk 6 en 7 uit flexboek B. Je kan: - de soorten driehoeken benoemen, - de eigenschappen van de driehoeken gebruiken, - de soorten vierhoeken benoemen, - de eigenschappen van de vierhoeken gebruiken, - hoeken berekenen in een driehoek, - hoeken berekenen in een vierhoek, - symmetrieassen tekenen of benoemen, - de kleinste draaihoek berekenen van een figuur, - een deellijn tekenen, - driehoeken op ware grootte tekenen, - vierhoeken op ware grootte tekenen, - de Stelling van Pythagoras toepassen, - gelijkvormige figuren herkennen, - de vergrotingsfactor berekenen en gebruiken, - de oppervlakte van driehoeken berekenen, - de oppervlakte van vierhoeken berekenen, - de oppervlakte van (delen van) cirkels berekenen, - de oppervlakte van samengestelde figuren berekenen, - de omtrek van vlakke figuren berekenen, - hoeken berekenen met sinus, cosinus en tangens, - zijden berekenen met sinus, cosinus en tangens, - de hoogtelijnmethode toepassen.	Bestudeer hoofdstuk 2 en 4 uit boek A en H7 uit boek B. Je kan: - de soorten driehoeken benoemen, - de eigenschappen van de driehoeken gebruiken, - de soorten vierhoeken benoemen, - de eigenschappen van de vierhoeken gebruiken, - hoeken berekenen in een driehoek, - hoeken berekenen in een vierhoek, - symmetrieassen tekenen of benoemen, - de kleinste draaihoek berekenen van een figuur, - een deellijn tekenen, - driehoeken op ware grootte tekenen, - vierhoeken op ware grootte tekenen, - de Stelling van Pythagoras toepassen, - gelijkvormige figuren herkennen, - de vergrotingsfactor berekenen en gebruiken, - de oppervlakte van driehoeken berekenen, - de oppervlakte van vierhoeken berekenen, - de oppervlakte van (delen van) cirkels berekenen, - de oppervlakte van samengestelde figuren berekenen, - de omtrek van vlakke figuren berekenen, - hoeken berekenen met sinus, cosinus en tangens, - zijden berekenen met sinus, cosinus en tangens, - de hoogtelijnmethode toepassen.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja

4	Rekenen en Ruimtemeetkunde	lj 4	WIJK/5 Rekenen, meten en schatten (mag op SE) WIJK/6 Meetkunde (mag op SE)	Bestudeer hoofdstuk 5 en 8 uit flexboek A en B. Je kan: - de eenheden van lengte omrekenen, - de eenheden van oppervlakte omrekenen, - de eenheden van tijd omrekenen, - de eenheden van snelheid omrekenen, - de eenheden van gewicht omrekenen, - de eenheden van inhoud omrekenen, - grote getallen voluit schrijven in cijfers, - grote getallen in woorden schrijven, - grote en kleine getallen in de wetenschappelijke notatie schrijven, - de wetenschappelijke notatie voluit schrijven als getal, - vuistregels toepassen, - schattend rekenen, - procenten berekenen, - procenten maken, - een koershoek meten en tekenen, - rekenen met een schaal, - rekenen met een schaallijn, - onbekende schaal berekenen - een hoogdekaart aflezen, - een verticale doorsnede tekenen, - de aanzichten van een figuur benoemen, - de aanzichten van een figuur tekenen, - de coördinaten bij een landkaart bepalen, - de coördinaten bij een ruimtefiguur bepalen, - de 7 soorten ruimtefiguren benoemen en herkennen, - de uitslag van een ruimtefiguur tekenen, - een lichaamsdiagonaal berekenen - de oppervlakte van (samengestelde) ruimtefiguren berekenen, - de omtrek van vlakke figuren berekenen, - de inhoud van (samengestelde) ruimtefiguren berekenen, - de eenheden van inhoud omrekenen, - de oppervlakte vergroten met de vergrotingfactor, - de inhoud vergroten met de vergrotingsfactor.	Bestudeer hoofdstuk 5 en 8 uit boek B. Bestudeer hoofdstuk 3 paragraaf 5 en paragraaf 6 uit het A-boek Bestudeer hoofdstuk 6 paragraaf 1 (onderdeel koershoek en schaalberekening) uit het B-boek Je kan: - de eenheden van lengte omrekenen, - de eenheden van oppervlakte omrekenen, - de eenheden van tijd omrekenen, - de eenheden van snelheid omrekenen, - de eenheden van gewicht omrekenen, - de eenheden van inhoud omrekenen, - grote getallen voluit schrijven in cijfers, - grote getallen in woorden schrijven, - grote en kleine getallen in de wetenschappelijke notatie schrijven, - de wetenschappelijke notatie voluit schrijven als getal, - vuistregels toepassen, - schattend rekenen, - procenten berekenen, - procenten maken, - een koershoek meten en tekenen, - rekenen met schaal, - rekenen met een schaallijn, - onbekende schaal berekenen - een hoogdekaart aflezen, - een verticale doorsnede tekenen, - de aanzichten van een figuur benoemen, - de aanzichten van een figuur tekenen, - de coördinaten bij een landkaart bepalen, - de coördinaten bij een ruimtefiguur bepalen, - de 7 soorten ruimtefiguren benoemen en herkennen, - de uitslag van een ruimtefiguur tekenen, - een lichaamsdiagonaal berekenen - de oppervlakte van (samengestelde) ruimtefiguren berekenen, - de omtrek van vlakke figuren berekenen, - de inhoud van (samengestelde) ruimtefiguren berekenen, - de eenheden van inhoud omrekenen, - de oppervlakte vergroten met de vergrotingfactor.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 7 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. De volgende eindterm komt terug in het PTA L.O.B: WIJK/1 Oriëntatie op leren en werken (moet op SE) De kandidaat kan: - zich oriënteren op het belang van wiskunde voor de eigen loopbaan en voor zijn functioneren in de maatschappij - een relatie leggen tussen wiskundige kennis en vaardigheden en de beroepspraktijk. PTA-onderdeel 01 dient met een V(olgende) of G(oed) afgesloten te worden. Tevens telt deze niet mee voor de berekening van het gemiddelde. De herkansingen van PTA-onderdelen 02, 03 en 04 zijn een schriftelijke toets. De hoofdstukindeling van Getal en Ruimte 13de editie is nog niet bekend. Het PTA zal aangevuld worden met de start van schooljaar 25-26 als leerlingen de schriftelijke schoolexamens in leerjaar 4 gaan maken.									
eindcijfer	berekening eindcijfer wiskunde: $(02 + 03 + 04) : 3 =$ eindcijfer (afgerond op 1 decimaal)									
methode	Moderne wiskunde 13de editie / Getal en Ruimte 13de editie									

Vak	Economie
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2024-2026
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneneenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Consumentenorganisaties	Ij3-1	EC/K/4A consumptie (mag op SE) EC/K/4B Consumptie en consumentenorganisaties (moet op SE)	Boek 3A: Hoofdstuk 1, blz. 8 tot en met 42; Je leert hier over de verschillende consumentenorganisatie, het tot stand komen van consumptie en de groei. Daarnaast leer je over vraag en aanbod op een markt en de marktwerking. Je kan gebruik maken van consumenteninformatie: bijvoorbeeld het gebruik van: een vergelijkend warenonderzoek, consumenttijdschriften en rubrieken, productinformatie, websites voor consumenten, consumentenorganisaties, keurmerken.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
02	Natuur en milieu	Ij3-3	EC/K/8 natuur en milieu (moet op SE)	Je maakt in tweetal een presentatie over het milieu. Je kunt kiezen uit verschillende onderwerpen die betrekking hebben op het milieu. Je maakt hierbij gebruik van boek 3B hoofdstuk 6, blz. 42 tot en met 64. In de les krijg je de rubrieken waarin je kunt zien waaraan je werk moet voldoen.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
03	Arbeid en productie	Ij4-1	EC/K/5A Arbeid en productie (mag op SE) EC/K/5B Arbeid en bedrijfsleven (moet op SE)	Boek 4A: Hoofdstuk 1, Blz. 8 tot en met 42 Je leert hier over het stand komen van verschillende productie en productiefactoren. Je leert hoe een bedrijf omgaat met resultaten. Ook leer je de verschillende marktvormen. Daarnaast leer je wat vraag naar arbeid is en aanbod van arbeid is. Je leert over de conjunctuur en de verschillende soorten werkloosheid.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
04	Overheid en bestuur	Ij4-2	EC/K/6 Overheid en bestuur (mag op SE)	Boek 4A: Hoofdstuk 3, Blz. 86 tot en met 118. je leert alles over de bijkomende kosten zoals belastingen, premies en tot standkoming van de miljoenennota en staatschuld. Je leert verder hoe de overheid aan zijn geld komt en wat te doen bij een tekort op de begroting. Boek 3B: Boek 3A: Hoofdstuk 5, blz. 7 tot en met 34. Je leert hier zaken over de overheid zoals de collectieve en particuliere sector. Hoe de overheid de sociale zekerheid voor jongeren en ouderen regelt en financiert.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
05	Internationale ontwikkelingen	Ij4-3	EC/K/7 Internationale ontwikkelingen (mag op SE)	Boek 4B: Hoofdstuk 5 en 6, blz. 8 tot en met 80. Je leert hoe Nederland met andere landen handelt. Je leert hier ook over de samenwerking tussen de EU om de handel hier tussen te bevorderen. Ook leer je hoe Nederland onze werkgelegenheid wilt behouden. Je leert hier ook over ontwikkelingshulp voor ontwikkelingslanden en de oorzaken van armoede.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
opmerking	<p>Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 7 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets.</p> <p>In alle 'ST'-toetsen van het vak economie zitten de volgende eindtermen: EC/K/1 Oriëntatie op leren en werken; De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van economie in de maatschappij. EC/K/2 Basisvaardigheden; De kandidaat kan de basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. EC/K/3 Leervaardigheden in het vak economie; De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen en het vermogen met economische vaktaal te communiceren en onderzoek te doen.</p>								
eindcijfer	Berekening eindcijfer SE: toetscode (01 + 03 + 04 + 05) : 4 = eindcijfer SE (afgerond op 1 decimaal)								
methode	Economisch Bekeken, Malmberg.								

Vak	NaSk 1
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2024-2026
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Examenenbeiden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen Nova Nask1 (4e editie) (MAX)	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen Overall NaSk	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Het weer	Ij3-2	NASK1/K12 Het weer (moet op het SE)	4e editie: H4 Het weer: blz. 64 t/m 83. MAX: H2 Het weer: blz 70 t/m 121 Je kan: - de temperatuur en luchtdruk meten en herkent deze in een weersverwachting. - het ontstaan van wolken, neerslag en bliksem beschrijven aan de hand van stijgende en dalende lucht, condensatie, verdamping en ontlading. - het (versterkte) broeikaseffect uitleggen en wat de gevolgen hiervan zijn voor Nederland en de wereld. Er wordt een verslag gemaakt aan de hand van een opdrachtenboekje. Per onderdeel kan de leerling punten scoren. Het aantal behaalde punten bepaald het cijfer.		PO	300 min.	1	Cijfer	Nee
02	Licht + Straling	Ij3-3	NASK1/K7 Licht en beeld (moet op het SE) + NASK1/K11 Straling en stralingsbescherming (moet op het SE)	4e editie: H5 Licht: blz. 84 t/m 105 + H8 straling: blz. 144 t/m 149 MAX: H5 Licht: blz 6 t/m 69 (B-boek) Je kan: - spiegelbeelden en schaduwen tekenen. - de toepassing van lichtbronnen herkennen en benoemen. - soorten lichtbundels herkennen en benoemen. - soorten lenzen herkennen en hiervan de werking en toepassing beschrijven. - aan de hand van lichtstralen beelden construeren. - oogafwijkingen herkennen en hiervan de gevolgen beschrijven. - de bouw van het oog uitleggen en de werking beschrijven. - aangeven hoe kleuren ontstaan en hoe wij kleuren zien. - infrarode en ultraviolette straling herkennen als niet zichtbare straling en je beschrijft de werking van een aantal toepassingen.		ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
03	Materie + Straling	Ij3-4	NASK1/K10 Bouw van Materie (moet op het SE) + NASK1/K11 Straling en stralingsbescherming (moet op het SE)	4e editie: H7: blz. 126 t/m 143 + H8 Straling: blz. 152 t/m 163 MAX: H2 Het weer: blz 70 t/m 103 + H8 Atomen en straling: blz 194 t/m 241 Je kan: - faseveranderingen uitleggen aan de hand van het deeltjesmodel. - beschrijven hoe temperatuur en faseveranderingen invloed hebben op druk en het deeltjesmodel. - berekeningen maken met graden Celcius en graden Kelvin. - verschillende scheidingsmethodes beschrijven. - zuivere stoffen en mengsels beschrijven. - een reactieschema begrijpen en maken aan de hand van begin- en eindstoffen - de bouw van een molecuul uitleggen, protonen, neutronen en elektronen. - het begrip isotopen uitleggen. - basisonderdelen begrijpen van het periodiek systeem der elementen. - verschillende soorten straling beschrijven en de uitwerking van deze straling uitleggen. - de volgende begrippen uitleggen: natuurlijke en kunstmatige radioactiviteit, radioactief verval, activiteit, halfwaardetijd/halveringstijd en de geigerteller. - alfa-, bèta- en gammastraling beschrijven met het bijbehorend doordringend vermogen en eventuele toepassing van deze straling uitleggen. - veiligheidsmiddelen en maatregelen voor bescherming van uitwendige en inwendige straling uitleggen.		ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
04	Krachten en Werktuigen	Ij4-1	NASK1/K9 Kracht en veiligheid (mag op het SE)	4e editie: H1 Krachten: blz. 6 t/m 23 + H6 Werktuigen: blz 116 t/m 133. MAX: H10 Krachten: blz 66 t/m 123 + H14 Werktuigen: blz 68 t/m 131 Je kan: - verschillende krachten herkennen en benoemen. - krachten meten en tekenen met het gebruik van een krachtenschaal. - de zwaartekracht op een voorwerp berekenen. - verschillende keuzes maken voor geschikte bouwmaterialen en deze beargmenteren. - krachten samenstellen en de resultante kracht berekenen van krachten en het construeren van een samengestelde kracht. - krachten ontbinden: het ontbinden van een enkele kracht in 2 assen en het bepalen van de grootte van deze krachten. - bij hefboomen in evenwicht uitleggen op welke manier met een kleine kracht een grote kracht wordt uitgeoefend en omgekeerd en hiervan voorbeelden noemen. - hefboomen gebruiken in combinatie met massamiddelpunt. - uitleggen hoe bij een katrol de richting van de kracht omgekeerd kan worden en de grootte van de kracht verminderd kan worden. - het begrip druk uitleggen, hiervan toepassingen noemen en berekeningen maken met druk, kracht en oppervlak		ST	60 min.	1	Cijfer	Ja

05	Elektriciteit en Schakelingen	Ij4-2	NASK1/K/5 Elektrische energie (mag op het SE)	<p>4e editie: H4 Elektriciteit blz. 68 t/m 93 + H9 Schakelingen: blz. 170 t/m 187. MAX: H9 Schakelingen blz 6 t/m 65 + H12 Elektriciteit: 202 t/m 267.</p> <p>Je kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in elektrische schakelingen de onderdelen naar aard en functie onderscheiden en de symbolen ervan herkennen. - het principe van een gesloten stroomkring toepassen in serie en parallelschakelingen. - de wet van Ohm toepassen. - het principe van geleiders en isolatoren uitleggen en deze ook herkennen. - berekeningen maken met elektrisch vermogen en capaciteit. - de werking van elektromagnetisme, wisselspanning, gelijkspanning uitleggen en de werking van een dynamo beschrijven. - de werking van een transformator uitleggen en de primaire of secundaire spanning berekenen en ook de effecten die dit op de andere grootheden heeft berekenen. - de veiligheidsmaatregelen in de huisinstallatie herkennen, de werking van deze veiligheidsmaatregelen en tegen welke gevaar deze beschermen uitleggen. - berekenen van de vervangingsweerstand in een serie- en parallelschakeling. - waarden van een weerstand bepalen aan de hand van tabel 13, "Kleurcodes van weerstanden" - de werking van de LED, NTC en LDR uitleggen en de toepassingen beschrijven. - de werking van sensoren, verwerkers, actuatoren uitleggen, de werking van de componenten reedcontact en het relais uitleggen en deze toepassen in een schakelschema. - de werking van condensatoren uitleggen en de toepassing beschrijven. 		ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
06	Bewegen + Kracht en Bewegen	Ij4-2	NASK1/K/9 Kracht en veiligheid (mag op het SE)	<p>4e editie: H10 Bewegingen blz. 185 t/m 211 + H11 Kracht en beweging: blz. 212 t/m 231 MAX: H15 Bewegingen: blz 132 t/m 199 + H16 Kracht en beweging: blz 200 t/m 261</p> <p>Je kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de gemiddelde snelheid berekenen van een bewegend voorwerp. - de versnelling en vertraging uitrekenen. - (s, t)- en (v, t)-diagrammen van bewegingen maken en in samenhang bewegingen met constante snelheid, eenparig versnelde, vertraagde en andere bewegingen uitleggen. - omstandigheden herkennen die invloed hebben op de veiligheid tijdens het rijden. - maatregelen uitleggen die de nadelige effecten van een botsing verminderen. - veiligheidsmaatregelen in het verkeer uitleggen, je past deze toe en je verklaart verschijnselen van traagheid. - gegevens uit bronnen over bewegingen of botsingen selecteren en verwerken. - het begrip arbeid uitleggen en hiermee berekeningen maken. 		ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
07	Stoffen en Materialen	Ij4-3	NASK1/K/4 Stoffen en materialen (mag op het SE)	<p>4e editie: H7 Stoffen: blz. 134 t/m 151 + H8 Materialen: blz. 152 t/m 169. MAX: H4 Stoffen: blz 182 t/m 243 + H7 Materialen: blz 136 t/m 193 (3e klas boek)</p> <p>Je kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een verband leggen tussen soorten materialen, hun eigenschappen en praktische toepassingen in het dagelijks leven en bij beroepsituaties. - stoffen aan de hand van ten minste een aantal stoffeigenschappen herkennen zoals: Fase(vast, vloeibaar of gasvormig), kleur, geur, oplosbaarheid in water, kookpunt, smeltpunt, geleiding van elektriciteit, dichtheid. - de gevaren van stoffen voor de mens uitleggen en je laat dit zien doordat je veilig werkt en verantwoord om gaat met deze stoffen. - herkennen hoe bij de keuze van stoffen en materialen rekening kan worden gehouden met effecten voor het milieu - manieren om verantwoord met afval om te gaan benoemen. - processen uit het dagelijks leven herkennen als onomkeerbare, chemische reacties. - uitleggen wanneer en waarom een voorwerp zinkt, zweeft of drijft met behulp van het begrip dichtheid en past dit toe met berekeningen - de bouw van stoffen en materialen beschrijven in termen van moleculen en atomen. - het gedrag van atomen en moleculen herkennen in de verschillende fasen waarin stoffen voorkomen. - de bouw van een atoom beschrijven. 		ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
opmerking	<p>Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 7 dagen van te voren op de hoogte gebracht van het afname-moment van een toets.</p> <p>Eindterm Nask1/K9 wordt twee keer afgetoetst binnen het PTA. Zoals te zien onder de lesstof is dat een deel van de eindterm hoort bij toets 4 en het overige deel wordt getoetst in 6.</p> <p>Eindterm Nask1/K11 wordt twee keer afgetoetst binnen het PTA. Zoals te zien onder de lesstof is dat een deel van de eindterm hoort bij toets 2 en het overige deel wordt getoetst in 3.</p> <p>Voor herkansingen is de afnamevorm een ST. Voor de PO's geldt afnamevorm een PO.</p> <p>In alle 'ST' toetsen die je voor NaSk1 maakt zitten de volgende onderdelen verwerkt:</p> <p>Basisvaardigheid (Nask1/K2): Je kan je oriënteren op het belang van natuurkunde en natuurkundige technieken in de eigen beroepsopleiding, in de eigen toekomst en in de maatschappij.</p> <p>Leervaardigheid (Nask1/K3): Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, experimenteren en informatie verwerven en verwerken.</p> <p>Oriëntatie op leren en werken (Nask1/K1) komt in de lessen LOB aan de orde en wordt bij dat vak getoetst en beoordeeld.</p>									
eindcijfer	berekening eindcijfer SE: (01 + 02 + 03 + 04 + 05 + 06 + 07) : 7 = eindcijfer									
methode	Nova Nask 1 (4e editie), Nova Nask 1 (MAX) of Overal NaSk De hoofdstukindeling van Overal NaSk is nog niet bekend. Het PTA zal aangevuld worden met de start van schooljaar 24-25 als leerlingen de schriftelijke schoolexamens in leerjaar 3 gaan maken.									

Vak	Biologie
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2024-2026
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Examineenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Cellen en stevigheid	Ij3-3	BI/K/4 Cellen staan aan de basis (mag op SE) BI/K/8 Houding, beweging en conditie (moet op SE)	H1: Organen en cellen, basisstof 1,2,4,5,6 H5: Stevigheid en beweging, basisstof 1,2,3,4,5,6 De bouw van cellen van de vier rijken; ligging van organen en orgaanstelsels in het lichaam; bouw en werking van het skelet en de spieren; herkennen en voorkomen van blessures; uitvoeren van onderzoek.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
02	Voortplanting, erfelijkheid en evolutie	Lj3-3	BI/K/12 Van generatie op generatie (mag op SE) BI/K/13 Erfelijkheid en evolutie (mag op SE)	H2: voortplanting en sexualiteit, basisstof 1,2,3,4,5,8 H3: Erfelijkheid en evolutie, basisstof 1,2,3,4,5,6,7,8 Voortplantingsstelsel van de man + promeire/secundaire geslachtskenmerken Voortplantingsstelsel van de vrouw + primaire/secundaire geslachtskenmerken Bevruchting, zwangerschap en geboorte Erfelijkheidsonderzoek Genotype, fenotype en genen Kruisingen en stambomen Evolutie en verwantschap, stambomen DNA-technieken	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
03	Duurzaam leven	Ij3-4	BI/K/7 Mensen beïnvloeden hun omgeving (moet op SE) BI/V/3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie (moet op SE)	H7: Duurzaam leven Je werkt een milieuprobleem uit	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
04	Practicum	Ij3-4	BI/K/2 Basisvaardigheden (moet op SE) BI/K/3 Leervaardigheden in het vak biologie (moet op SE)	Je gaat o.a.: een microscopisch preparaat maken een tekening maken volgens de tekenregels bij biologie een onderzoekje opstellen en uitvoeren een verslag schrijven van het onderzoek	PO	120 min.	1	Cijfer	Ja

05	Organismen en hun samenhang	Ij4-1	BI/K/5 Schimmels en bacterien; nuttig en soms schadelijk (moet op SE) BI/K/6 Planten en dieren en hun samenhang; de eigen omgeving verkend (mag op SE)	H4: Ordening, basisstof 3 H6: Ecologie, basisstof 1,2,3,4,5,6 H9: Planten, basisstof 1 t/m 7 De rol van bacterien en schimmels in de natuur en ons dagelijks leven; bouw van planten; samenhang van planten, dieren, bacterien en schimmels; voedselketens, aanpassingen van planten en dieren aan hun omgeving.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
06	Opname, opslag en uitscheiding	Ij4-3	BI/K/9 Het lichaam in stand houden; voeding en genotmiddelen, energie, transport en uitscheiding (mag op SE) BI/K/10 Bescherming (moet op SE)	H12: Voeding en vertering, basisstof 1 t/m 6 H13: Transport en afweer, basisstof 1 t/m 7 H14: Gaswisseling en uitscheiding, basisstof 1 t/m 7 Bouw, functie en werking van het verteringsstelsel, de bloedsomloop en het ademhalingsstelsel; de samenwerking tussen deze orgaanstelsels; verspreiding van (infectie)ziektes; bouw, functie en werking van het afweerstelsel.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
opmerking	<p>Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 7 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets.</p> <p>De exameneenheid BI/K/1 Oriëntatie op leren en werken komt terug in het PTA LOB.</p> <p>De exameneenheden BI/K/2 Basisvaardigheden en BI/K/3 Leervaardigheden in het vak biologie, komen in elk PTA onderdeel terug.</p> <p>PTA-onderdeel 03 dient met een V(oldoende) of G(oed) afgesloten te worden. Tevens telt deze niet mee voor de berekening van het gemiddelde.</p>								
eindcijfer	Berekening eindcijfer SE biologie: (01 + 02+ 04 + 05 + 06) : 5 = eindcijfer (afgerond op 1 decimaal)								
methode	Biologie voor jou, 7e editie MAX								

Vak	Maatschappijleer
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2024-2026
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Examineenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	Weging	Becoördeling	Herkansbaar
01	Media en socialisatie	Lj3-01	ML/1/K/7: Beeldvorming en Stereotypering (moet op se) ML/1/K/5 alleen kernbegrippen	<p>Je leert:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat een samenleving is. - Diverse kernbegrippen maatschappijleer. - Wat communicatie inhoudt. - Wat media zijn en wat voor media er bestaan. - Wat nieuws is. - Wat de invloed is van media voor jou en de samenleving. - Bovenstaande punten ook beschrijven en verklaren. <p>Hoofdstuk 1 paragraaf 1.2 Hoofdstuk 2 paragraaf 2.1 t/m 2.5 Hoofdstuk 3 paragraaf 3.1 t/m 3.4</p>	ST	40 min.	1	Cijfer	Ja
02	Politieke macht	Lj3-02	ML/1/K/6: Macht en Zeggenschap (moet op se)	<p>Je leert:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Wat politiek is en algemeen belang betekenen. •Hoe in Nederland de parlementaire democratie werkt en wat de taken zijn. •Welke verschillende politieke partijen er in Nederland zijn. •Je kunt het verschil uitleggen tussen regering en kabinet. •Je kunt uitleggen hoe je als burgers invloed kunt uitoefenen. •Je kunt de verschillende rollen in de gemeente beschrijven. •Van welke internationale organisaties Nederland lid is. •Bovenstaande punten ook beschrijven en verklaren. <p>Hoofdstuk 4 paragraaf 4.1 t/m 4.6 Hoofdstuk 6 paragraaf 6.4 en 6.5</p>	ST	40 min.	1	Cijfer	Ja
03	rechtsstaat	Lj3-03	ML/1/K/6: Macht en Zeggenschap (moet op se)	<p>Je leert:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Wat een rechtsstaat is. •Je kunt het verschil uitleggen tussen een autoritaire staat en een dictatuur. •Je kunt uitleggen wat grondwet is en hier voorbeelden bijgeven gegeven. •Je kunt uitleggen wat mensenrechten zijn. •Je kunt de machten benoemen en uitleggen waarom Nederland de machten gescheiden zijn. •Je kunt criminaliteit definiëren. •Verschillen overtreding en misdrijf uitleggen en voorbeeldengeven. •De rol en rechten van de politie en Officier van Justitie beschrijven. •Het proces van een rechtszaak beschrijven. <p>Hoofdstuk 5 paragraaf 1 t/m 6</p>	ST	40 min.	1	Cijfer	Ja

04	Pluriforme samenleving	Lj3-04	ML/1/K4: Cultuur en socialisatie (moet op se) ML/1/K5: Sociale Verschillen (moet op se)	<p>Je leert:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je kunt uitleggen wat een pluriforme samenleving is. • Je kunt voorbeelden van polarisatie geven en herkennen. • Je kunt uitleggen wat vooroordelen, stereotype, discriminatie en racisme betekenen. • Je kunt uitleggen wat integratie betekent en hier voor en na-delen bij noemen. • Je kunt uitleggen wat emancipatie en lhbtq-beweging betekend. • Je kunt uitleggen wat een inclusieve samenleving is en uitleggen waar respect en tolerantie belangrijke waarden zijn. • Je kunt de sociale ongelijkheid uitleggen en beschrijven hoe zij kunnen stijgen en dalen op de maatschappelijke ladder. • Je kunt de sociale mobiliteit beschrijven en hier voorbeelden bij noemen. • Je kunt de kansen ongelijkheid herkennen en beschrijven. <p>De leerling kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beschrijven hoe een mens zich ontwikkelt tot lid van de samenleving en de invloed van het socialisatieproces herkennen en beschrijven • uitleggen dat mensen bij een subcultuur (willen) horen en dat elke subcultuur invloed heeft op het gedrag en socialisatieproces • de rol van onderwijs (als socialiserende instantie) beschrijven in de ontwikkeling van een mens als lid van de samenleving. <p>Hoofdstuk 7 Paragraaf 7.1 t/m 7.5 Hoofdstuk 6 Paragraaf 6.1 t/m 6.3</p>	ST	40 min.	1	Cijfer	Ja
05	Onderzoek*	Lj3-04	ML/1/K2: Informatie verwerven en verwerken (moet op se)	<p>Je leert:</p> <ul style="list-style-type: none"> - basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. 	PO	minimale studielast 150 minuten	1	Cijfer	Nee
opmerking	<p>Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 7 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets.</p> <p>ML/1/K1 (oriëntatie op leren en werken) wordt afgetoetst middels LOB. ML/1/K3 (leervaardigheden in het vak maatschappijleer) komt terug in elk PTA. *elke vestiging bepaalt zelf de inhoud van het onderzoek. De beoordelingsrubric is gelijk.</p>								
eindcijfer	Berekening eindcijfer SE: (01+02+03+04+05) : 5								
methode	Thema's Maatschappijleer druk 6								